

UCHWAŁA NR V/105/19
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 15 kwietnia 2019 r.

w sprawie **nadania tytułu Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512) oraz § 1 uchwały nr XLIII/1142/2010 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia tytułu Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Nagrody Województwa Kujawsko-Pomorskiego Stella Copernicana Cuiaviae et Pomeraniae oraz zasad i trybu ich nadawania (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 73, poz. 814), na wniosek Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, uchwala się, co następuje:

§ 1. Nadaje się **Arcybiskupowi Henrykowi Józefowi Muszyńskiemu** tytuł Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Ryszard Bober

1

UZASADNIENIE

Ksiądz Arcybiskup Henryk Józef Muszyński, prymas senior, należy do najznamienitszych postaci współczesnego Kościoła w naszym kraju. Jest katolickim kapłanem, a jednocześnie wybitnym biblistą i ekumenistą, inicjatorem wielu znaczących wydarzeń międzywyznaniowych oraz spotkań o charakterze dyplomatycznym. W każdej posłudze kieruje się ideą dialogu oraz intencją zbliżenia ludzi i narodów.

Urodził się 20 marca 1933 roku w Kościerzynie jako trzecie dziecko Marii i Franciszka Muszyńskich. Ojciec pracował jako urzędnik w starostwie w Kościerzynie, zajęciem matki była praca w domu. Jak w każdej rodzinie kaszubskiej wychowywany był w atmosferze głęboko religijnej i patriotycznej. Przygotowany do szkoły tornister zbiegł się z wybuchem II wojny światowej. Bliskość granicy niemieckiej sprawiła, że cała rodzina ewakuowała się do wschodniej Polski, aby niebawem wybierać pomiędzy okupacją radziecką a niemiecką. Wstrząsające wieści, które docierały zza wschodniej granicy sprawiły, że matka wróciła wraz z dziećmi do rodzinnej wioski Wysin niedaleko Kościerzyny. Tutaj przebywali przez całą okupację. Natomiast ojciec ukrywał się, gdyż trwała akcja likwidacji inteligencji pomorskiej.

Po przyspieszonym uzupełnieniu braków na poziomie szkoły podstawowej, w 1947 roku syn Henryk rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Józefa Wybickiego w Kościerzynie. Po maturze wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie, dokonując tego wyboru dopiero pod koniec nauki w liceum. Jak wyznał po latach nie miały wpływ na tę decyzję miały przeżycia wojenne, które pozostawiły w pamięci niezatarty ślad i spotęgowały potrzebę służenia Bogu i ludziom. Świecenia kapłańskie przyjął 28 kwietnia 1957 roku w Bazylice Katedralnej w Pelplinie, po których otrzymał dekret, kierujący go jako wikarego do parafii w Gdyni.

Po trzech latach rozpoczęła się naukowa kariera księdza Muszyńskiego – od studiów w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, uwieńczonych w roku 1963 licencjatem z teologii, poprzez studia w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie w dziedzinie biblistyki, aż po dwuletnie studia we Franciszkańskim Instytucie Biblijnym w Jerozolimie, gdzie w 1967 roku obronił doktorat, przedkładając dysertację pt. *Wyobrażenia fundamentu w Starym Testamencie. Archeologia i egzegeza*. Kolejne dwa lata (1967-1968), to studium i badania naukowe w Instytucie Badań Qumrańskich w Heidelbergu. Ich rezultatem była obrona, w 1973 roku w Rzymie, pracy doktorskiej z nauk biblijnych pt. *Fundament, obraz i metafora w rękopisach z Qumran. Studium do prądziejów nowotestamentalnego pojęcia «themalios»*.

Powróciwszy do diecezji chełmińskiej, Ksiądz Doktor podjął pracę w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie, a jednocześnie związał się – aż do 1991 roku – z Akademią Teologii Katolickiej w Warszawie, będąc adiunktem przy katedrze biblistyki. Na ATK przygotował pracę habilitacyjną na temat *Chrystus – fundament i kamień węgielny Kościoła w świetle tekstów qumrańskich*.

Za dorobek naukowy w 1986 roku Rada Państwa nadała tytuł profesora już biskupowi Henrykowi Muszyńskiemu. Tak się bowiem złożyło, że mianowany przez Jana Pawła II biskupem pomocniczym diecezji chełmińskiej ze stolicą tytularną Villa Regis, otrzymał 25 marca 1985 roku w Pelplinie sakrę biskupią. Wieloletnie zgłębianie Pisma Świętego znalazło teraz wyraz w zawołaniu biskupim: *In Verbo Tuo – Na Twoje Słowo*. Warto nadmienić, że wówczas do prastarej diecezji chełmińskiej należał również Toruń.

23 grudnia 1987 roku dotychczasowy sufragan chełmiński został mianowany biskupem ordynariuszem diecezji włocławskiej. W okresie posługi bp. Henryka Muszyńskiego Włocławek znalazł się na trasie IV pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny. Kontakt z Ojcem Świętym na ziemi kujawskiej 7 czerwca 1991 roku był wielkim świętem i głębokim przeżyciem także dla sąsiadów – obecnie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego – którzy wtedy licznie uczestniczyli w tym spotkaniu.

Jako ordynariusz włocławski Henryk Muszyński starał się o przeprowadzenie procesu beatyfikacyjnego bł. biskupa Michała Kozala i jego 114 towarzyszy męczeństwa. Otwarcia procesu dokonał osobiście w katedrze włocławskiej 26 stycznia 1992 roku, natomiast w jego zamknięciu, po dwóch latach, Henryk Muszyński uczestniczył już jako arcybiskup i metropolita gnieźnieński. 25 marca 1992 roku nastąpiła reorganizacja struktur administracyjnych Kościoła w Polsce, w wyniku, której nastąpiła m.in. likwidacja unii personalnej łączącej arcybiskupstwa w Gnieźnie i w Warszawie. Po 173 latach pierwszym ordynariuszem rezydującym na stałe w Gnieźnie stał się właśnie abp. Henryk Józef Muszyński.

Jako Metropolita Gnieźnieński arcybiskup Muszyński cieszył się wielkim szacunkiem i sympatią mieszkańców Bydgoszczy. Temu Miastu i jego mieszkańcom poświęcał wiele uwagi. Za przyczyną Księdza Arcybiskupa Bydgoszcz nie będąca wówczas stolicą diecezji, 7 czerwca 1999 roku stała się stacją apostolskiej pielgrzymki Jana Pawła II. We wdzięcznej pamięci Bydgoszczan pozostaje zaangażowanie abp. Muszyńskiego w powstanie Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, budowę Kalwarii Bydgoskiej – Golgoty XX wieku w Dolinie Śmierci, starania o podniesienie kościoła pw. św. Wincentego á Paulo do godności bazyliki mniejszej, a prastarej bydgoskiej fary do godności kolegiaty, by 25 marca 2004 roku stała się ona katedrą. Wdzięczna Rada Miasta Bydgoszczy uchwałą z dnia 24 marca 2010 roku nadała ks. abp. Henrykowi Muszyńskiemu tytuł Honorowego Obywatela Bydgoszczy.

Odnotować należy choćby krótko jeszcze inne, watykańskie aktywności abp. Muszyńskiego – Radę Sekretariatu Generalnego Synodu Biskupów (1990-2005), zasiadanie w Papieskiej Radzie ds. Popierania Jedności Chrześcijan (1994-2010), udział w Kongregacji Nauki Wiary (2002-2010), a na gruncie krajowym m.in. przewodniczenie Zespołowi ds. Rozmów z Rosyjskim Kościołem Prawosławnym (2010-2012) oraz funkcję delegata ds. Kontaktów z Komisją Episkopatów Wspólnoty Europejskiej (1999-2005). Biegła znajomość nie tylko biblijnych języków, ale również kilku języków nowożytnych uczyniła Arcybiskupa, osobą przygotowaną do utrzymywania szerokich kontaktów międzynarodowych, zarówno o charakterze naukowym, jak i dyplomatycznym. Dobitnym wyrazem tych ostatnich umiejętności była organizacja znanych w Polsce i w Europie Zjazdów Gnieźnieńskich. Odkonano ich dziesięć z udziałem prezydentów krajów europejskich i wysokich przedstawicieli Watykanu.

Zainteresowanie Starym Testamentem doprowadziło abp. Muszyńskiego do dialogu teologicznego z judaizmem. Z jego inicjatywy powstała w 1986 roku w strukturach Konferencji Episkopatu Polski Komisja ds. Dialogu z Judaizmem. Stał na jej czele do 1994 roku. Zainicjował m.in. wykłady i badania z dziedziny judaizmu na polskich uczelniach katolickich. Promował nie tylko dialog religijny między chrześcijanami i żydami, ale także dialog między dwoma narodami: polskim i żydowskim. Wielokrotnie wzywał do eliminacji wszelkich przejawów antysemityzmu, jak również potępiał pojawiający się wśród Żydów antypolonizm – Prawda o eksterminacji Żydów musi być chroniona przed banalizacją i zapomnieniem – mówił odbierając Medal im. Bubera-Rosenzweiga, przyznany przez Niemiecką Radę Koordynacyjną Towarzystw Współpracy Chrześcijańsko-Żydowskiej za zasługi dla wzajemnego porozumienia między chrześcijanami i Żydami.

W latach 1994-2005 abp. Muszyński współprzewodniczył grupie kontaktowej Episkopatów Polski i Niemiec. Wraz z bp. Walterem Kasperem uczestniczył w zredagowaniu w 1995 roku ich wspólnego listu na temat dialogu, pojednania i wspólnego świadectwa chrześcijańskiego w budowie zjednoczonej Europy. Nieraz przypominał też niezwykle doniosłość pojednania polsko-niemieckiego z 1965 roku oraz podkreślał, że tamto pozytywne doświadczenie powinno obecnie nabrać wymiaru trójstronnego: polsko-żydowsko-niemieckiego. – Będzie to z pewnością najważniejszy wkład naszych Kościołów i narodów na rzecz odnowy Europy jako starej, a zarazem zawsze nowej wspólnoty chrześcijańskiej kultury i wartości – powiedział odbierając w Gnieźnie Wielki Krzyż Zasługi z Gwiazdą Orderu

Zasługi dla Republiki Federalnej Niemiec, przyznany przez prezydenta Niemiec Johanna Raua (2001 r.), oraz dodając: – Osobiście czuję się sługą Kościoła, a ponieważ wszyscy, jak powiedział św. Paweł, pojednani zostaliśmy przez Jezusa Chrystusa, służba na rzecz pojednania zawsze miała szczególną wartość w Kościele. Przypomniał, że w Gnieźnie odbyło się pierwsze historyczne spotkanie Bolesława Chrobrego z cesarzem Ottonem III. – Była to, można powiedzieć, pierwsza próba rozszerzenia Europy na Wschód – stwierdził, więc ponowne zjednoczenie Europy jest dziś także najważniejszym zadaniem nie tylko dla polityków.

Nad żarliwą posługą kapłańską, rozległą działalnością naukową, administracyjną i międzynarodową abp. Henryka Muszyńskiego unosi się duch chrześcijańskiej służby i pokory, wrażliwości i zrozumienia, bez tonu tryumfu i dominacji, a z wiarą w możliwość budowania przyjaznych relacji pomiędzy ludźmi.

Był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany m.in. postanowieniem marszałka Sejmu Bronisława Komorowskiego wykonującego obowiązki prezydenta RP, 8 czerwca 2010 roku został odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Wcześniej 8 listopada 2001 roku prezydent Aleksander Kwaśniewski nadał mu Krzyż Komandorski tegoż orderu. W 1996 roku został przyjęty w poczet członków Zakonu Rycerskiego Grobu Bożego w Jerozolimie w randze Komandora z Gwiazdą. Otrzymał także Nagrodę Dialogu Federalnego Stowarzyszenia Towarzystw Niemiecko-Polskich wręczoną przez byłego przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Hansa-Gerta Pötteringa oraz była przewodniczącą Bundestagu Ritę Süßmuth.

Od 26 czerwca 2010 roku abp Henryk Józef Muszyński jest emerytowanym kapłanem archidiecezji gnieźnieńskiej i honorowym Prymasem Polski seniorem.

Ksiądz Arcybiskup poprzez swoją postawę zawsze łączył, nigdy nie dzielił. Jest gorliwym orędownikiem dialogu i porozumienia, poszanowania praw drugiego człowieka, środowisk, narodów, państw i Kościołów. Swoją działalność opiera na rzetelnym poszukiwaniu prawdy. Trudne i bolesne doświadczenia II wojny światowej oraz nieludzkiego systemu komunistycznego ukształtowały postawę Księdza Arcybiskupa – drogę pokoju, tolerancji i współpracy. Również dla nas – społeczności województwa kujawsko-pomorskiego jest tym, który dowiódł, że wspólna droga jest możliwa jeśli wyznaczy się wspólne cele i szczerze dąży się do ich osiągnięcia. Jego życiorys splata się z losami naszych ziem. Poprzez posługę w diecezji pelplińskiej, włocławskiej i w końcu gnieźnieńskiej nie tylko współtworzy naszą historię, ale przede wszystkim trwale związał się z wieloma ludźmi, dla których jest mistrzem i prawdziwym przyjacielem.

